

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de Statengriffier, R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR Haarlem

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J. Riel

AD/CC

Doorkiesnummer +31235145736

jolanda.riel@noord-holland.nl

**Betreft: Bestuurlijke reactie op het Verslag van bevindingen 2024
Publiek Belang Accountants**

1 | 7

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:

Onze bestuurlijke reactie op het "Verslag van bevindingen 2024" van Publiek Belang Accountants. Dit rapport is opgesteld naar aanleiding van de wettelijke controle van de jaarrekening.

Inleiding

De accountant rapporteert twee keer per jaar; één keer naar aanleiding van de interim-controle, één keer naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole. In november 2024 is de Managementletter 2024 aan de provincie Noord-Holland opgeleverd. In de Managementletter is gerapporteerd over de interim-controle 2024.

Het nu voorliggende verslag gaat specifiek in op de belangrijkste controlebevindingen en aanbevelingen vanuit de controle van de jaarrekening 2024.

Algemeen beeld van het accountantsverslag

De controle door de accountant richt zich in het jaar 2024 op de getrouwheid van de cijfers evenals de getrouwheid van de door Gedeputeerde Staten afgegeven rechtmatigheidsverantwoording.

De jaarrekening voldoet aan de verslaggevingsregels en is vrij van materiele afwijkingen of onzekerheden. Dit betekent dat de accountant een goedkeurende verklaring afgeeft.

De interne controle ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording wijst op beperkte begrotingsonrechtmatigheden en enkele afwijkingen van de regels voor Europese aanbestedingen. Het totaal van de onrechtmatigheden (€ 3,1 miljoen) blijft onder de door Provinciale Staten vastgestelde verantwoordingsgrens van circa € 9,9 miljoen in 2024. Om deze reden concludeert het college in de rechtmatigheidsverantwoording dat de baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Verzenddatum

27 MEI 2025

Kenmerk

2394121/2394130

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
Haarlem [2012 DE]
www.noord-holland.nl

Duiding van het algemene beeld

In het kort merkt de accountant in zijn verslag de volgende punten op:

Wat ging er goed en is verbeterd?

- Evaluatie van het jaarrekeningproces 2023 heeft geleid tot verbeteringen in het jaarrekeningenproces. Het jaarrekening- en controleproces is aanzienlijk soepeler verlopen dan in voorgaand jaar.
- De financiële positie van de provincie is solide. Er is ruimte om financiële tegenvallers en risico's op te vangen.
- SiSa'-kennis is binnen de eigen organisatie opgebouwd.
- De verbijzonderde interne controles gedurende het jaar worden goed uitgevoerd en de controledossiers zijn goed bruikbaar voor de accountantscontrole.

Wat kan en moet er beter?

- De betrouwbaarheid van de IT-omgeving voor jaarrekeningdoeleinden is verbeterd; voor de omgang met rollen en het beheer van rechten bestaan belangrijke aandachtspunten.
- Europese aanbestedingsregels zijn niet altijd gevolgd en spendanalyse moet frequenter worden uitgevoerd.
- Een primaire registratie van toegezegde bijdragen door derden ontbreekt. Het risico is dat niet alle baten worden ontvangen. In 2024 zijn wel stappen gezet ter verbetering.

Specifieke bevindingen

Naast een duiding van het algemene beeld gaan wij hieronder in op de meer specifieke adviezen van de accountant. De opvolging hiervan monitort de organisatie door middel van het systeem van auditopvolging.

In onderstaande tabel zijn de door de accountant specifiek benoemde adviezen en de reactie van het college daarop opgenomen. De focus is hier gelegd op aspecten die de aandacht vragen. De accountant herhaalt in zijn verslag constatering uit de interim- controle. Voor de bestuurlijke reactie op deze punten verwijzen we u naar de auditopvolgingsrapportage.

¹ SiSa (single information, single audit) is een methodiek waarmee de provincie jaarlijks verantwoording aflegt aan de Rijksoverheid over de besteding van middelen die een specifieke doelbesteding kennen.

Pag.	Aanbeveling Publiek Belang	Bestuurlijke reactie
	Het beeld van uw jaarrekening	
1	<u>Onderbesteding op programma's</u> 1. Afgezet tegen de gewijzigde begroting 2024 blijven de werkelijke lasten ruim achter. [...] De onderbesteding op programma's is een jaarlijks terugkerend patroon. Op vrijwel geen van de programma's is sprake van een overschrijding van de begrote lasten en uit verantwoordingsoogpunt is sprake van verklaarbare begrotingsonderschrijdingen. Uit beleidsmatig oogpunt adviseren wij om na te gaan hoe de voorspellende kracht van de begroting kan toenemen.	De afwijking tussen de gewijzigde begroting en de werkelijke lasten is voornamelijk veroorzaakt door een incidentele vrijval van de voorziening Pallas (€ 44 miljoen). Op dit moment loopt een verkenning naar de reserves. Door een (mogelijke) afname van toevoegingen en onttrekkingen aan reserves wordt verwacht dat de voorspellende kracht van de begroting op termijn zal toenemen.
2	EMU-saldo 2. Uit de toelichting op deze variant op het kasstroomoverzicht voor overheden blijkt dat de provincie in 2024 € 18 miljoen minder (2023: € 94 miljoen meer) heeft uitgegeven dan ontvangen. Dit hangt in belangrijke mate samen met het investeringsniveau. Wij adviseren u de oorzaken goed te analyseren vanwege de mogelijke gevolgen voor planning en inzet van capaciteit en financiering.	Vanuit de Treasury Commissie zijn al de benodigde acties ondernomen om de voorspelbaarheid van de kasstromen toe te laten nemen. Hierbij wordt gekeken naar de programmering van de investeringen, de aankopen van gronden, de realisatie in de exploitatie en naar betere grip op de inkomende geldstromen.
3	IT-omgeving <u>Functiehuis en functiescheiding</u> 3. De provincie heeft een functiehuis met drie functies, die worden gebruikt voor alle afdelingen. Vanuit een informatiebeveiligings-oogpunt geeft het gebruik van slechts drie functies voor alle medewerkers onvoldoende mogelijkheden voor het inrichten en aantoonbaar maken van de noodzakelijke functiescheiding. Wij adviseren om meer onderscheid te maken binnen het functiehuis, zodat de noodzakelijke functiescheiding eenvoudiger kan worden ingericht en aantoonbaar gemaakt. [...] Ook met het oog op de aanbesteding van een nieuw Bedrijfsvoeringssysteem, adviseren wij om tijdig voldoende onderscheidende functies te definiëren. Dit voorkomt dat de huidige structuur wordt overgezet naar het nieuwe systeem.	Onderzocht wordt om: - Een PNH rollenmodel in te richten naast het algemeen functiehuis. - De opdracht te geven aan Sector MWO om op basis van het provinciale Informatiebeveiligingsbeleid, beleid te ontwikkelen ten aanzien van functieroepnamen en een plan van aanpak op te stellen om dit te implementeren in het nieuwe Bedrijfsvoeringssysteem.

4	Bio pre-audit 4. De provincie wil voldoen aan de eisen van de Baseline informatiebeveiliging overheid (BIO). Om toe te werken naar dit informatiebeveiligings-niveau heeft een extern bureau begin 2024 een 'pre-audit' gedaan op de naleving van de BIO en is ingegaan op de formele aspecten van het Information Security Management Systeem (ISMS). Op basis van de auditresultaten van deze pre-audit, zou de auditor <i>"bij een formele certificatieaudit een negatief advies hebben gegeven voor certificering op de ISO27001:2017 en BIO-eisen."</i> [...] Om toe te werken naar een beter informatiebeveiligingsniveau heeft uw directieteam een programmaplan vastgesteld. Wij adviseren om het tempo van de verbeteringen te volgen en uw directieteam periodiek te laten informeren over de voortgang.	Het streven naar een hoger niveau van informatiebeveiliging heeft de aandacht. Het implementeren van een ISMS-tool staat op de planning van 2025. In 2024 zijn reeds voorbereidende werkzaamheden getroffen, zoals het schrijven van een businesscase en programma van eisen. Tot de verwezenlijking van de ISMS-tool, zal het ISMS-proces nog plaatsvinden in de bestaande standaardsoftware. Verder is het de bedoeling dat met de komst van een nieuwe CISO het programmaplan zo snel mogelijk zal worden uitgevoerd. De wervingsprocedure is reeds gestart.
5	Treasury 5. De provincie heeft de afgelopen jaren kortdurende financieringen afgesloten, waarvan eind 2024 € 160 miljoen resteert. Eind 2024 beschikt de provincie ook over liquide middelen tot een bedrag van circa € 110 miljoen. Hoewel deze liquiditeitspositie een momentopname is en de beschikbare liquide middelen deels afkomstig zijn van laat in het boekjaar ontvangen Rijksbijdragen, adviseren wij u de oorzaak van deze positie te betrekken bij de treasuryplanning naar de toekomst om onnodige externe financiering zoveel mogelijk te voorkomen.	Zie beantwoording aanbeveling 2.

5	Opcenten Motorrijtuigenbelastingen 6. Op 13 mei 2025 heeft de Belastingdienst de provincies geïnformeerd over foutieve afdrachten van deze provinciale opcenten 2024 als gevolg van de invoering van een nieuw systeem bij de Belastingdienst [...] Overigens geeft de Belastingdienst aan dat de fout eveneens in 2025 voorkomt en dit gecorrigeerd zal worden met maandelijkse afdrachten in 2025. [...] Wij bevelen aan de maandelijkse afdrachten in de komende periode met verhoogde aandacht te monitoren.	 In de processen met betrekking tot de opcenten Motorrijtuigenbelastingen zijn diverse interne controles ingebouwd om de ontwikkeling van de opcenten te monitoren. Wij zullen bij deze interne controles de komende periode de afdrachten van de Belastingdienst met extra aandacht volgen en waar nodig aanvullende acties ondernemen. Hierin blijft een afhankelijkheid van de Belastingdienst bestaan, zoals ook in overleg met de accountant jaarlijks toegelicht in de paragraaf provinciale heffingen.
5	Subsidies RVO 7. Tot en met 2024 controleerde de accountant van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) de geldstromen en gaf daarbij een controleverklaring af. Vanaf 2025 is de provincie zelf verantwoordelijk voor de controle op deze geldstromen. Wij raden aan om op korte termijn te zorgen voor interne controle op deze geldstromen en daarmee samenhangende verplichtingen.	 De organisatie is bekend dat een aantal geldstromen vanuit RVO overkomen. Hiervoor zijn inmiddels acties opgezet om de beheersing van deze geldstroom op te zetten. De komende periode zullen wij deze interne controles verder inrichten.
6	Overige opbrengsten en bijdragen werken van derden 8. De provincie heeft geen centrale primaire registratie die de volledigheid van opbrengsten en bijdragen van derden bewaakt. Wel is op alternatieve wijze de volledigheid onderbouwd, onder andere door de gerealiseerde opbrengsten af te stemmen met de begroting en door vergelijking met vorig jaar. In 2024 is gewerkt aan het opzetten van een centrale registratie, maar dit is nog niet afgerond. Wij adviseren u dit proces af te ronden.	 Project voor het realiseren van verbetermaatregelen voor een structurele borging van de volledigheid van inkomende subsidies is onder handen. Verwachte realisatie is Q3-2025. Daarna wordt invulling gegeven aan de verbetering en beschrijving van het proces Bijdragen aan derden.

6	Rechtmatigheid 9. Een aandachtspunt is dat de spendanalyse pas laat in (en gedeeltelijk na) het boekjaar is opgesteld. Tijdens het jaar bestond minder inzicht in de (on)rechtmatigheid van de inkopen. Wij adviseren om de spendanalyse frequenter tussentijds op te stellen, zodat onrechtmatige aanbestedingen eerder worden signaleerd en de mogelijkheid bestaat om bij te sturen.	Met de inrichting van het huidige systeem is dit alleen met heel veel handwerk te doen. Aanpassing van de inrichting is lastig doordat dit bij de leverancier ligt. We blijven onderzoeken wat er mogelijk is qua tussentijdse analyses. Ten aanzien van onrechtmatige inkopen constateren we dat ondanks de aandacht die we hier voortdurend voor hebben zich toch nog onrechtmatigheden blijven voordoen. Dit wordt mede verklaard door de steeds striktere interpretatie van de regelgeving. Wij zullen er daarom op blijven inzetten om fouten te voorkomen.
8	Sisa-bijlage <u>Analyse Sisa-bestedingen</u> 10. Voor deze regelingen moet in 2025 nog € 39 miljoen worden besteed. Dat is meer dan de totale besteding in 2024 over alle regelingen van alle jaarlagen samen. Het is de vraag of een besteding van deze omvang in 2025 reëel is. Het advies is om voor de regelingen die in 2025 aflopen na te gaan of het verzoeken om een langere looptijd wenselijk is.	Wij hebben een bestedingsoverzicht van alle Specifieke Uitkeringen met afloop 2025 in beeld. Het nog te besteden bedrag in 2025 is lager dan de gestelde € 39 miljoen doordat de looptijd van het Programma Natuur inmiddels is uitgesteld tot 2026. Het resterende deel te besteden van 2025 bedraagt € 5 miljoen. Dit is zeer reëel te noemen. Een en ander wordt nader toegelicht in de jaarrekening 2024.
8	<u>Regeling IenW E10, Specifieke uitkering snelfietsroutes.</u> 11. De regeling is op verzoek van de provincie verlengd tot eind 2024. Wij merkten op dat in 2025 nog bestedingen plaatsvinden. De provincie heeft niet opnieuw om verlenging gevraagd. Hierdoor zijn de bestedingen in 2025 niet rechtmatig (buiten de bestedingsperiode) waardoor deze zeer waarschijnlijk niet door het Rijk worden vergoed. Wij raden aan om opnieuw verlenging aan te vragen.	De regeling is onder de aandacht bij de projectleider. Deze zal tijdig zorgdragen voor het aanvragen van de verlenging van de looptijd bij het Rijk.

8	<u>Regeling LVVN L33, Specifieke uitkering Programma Natuur 2e fase.</u> 12. De administratie kent geen onderscheid tussen de verschillende projecten en uitvoeringskosten. Dit maakt bewaking complex. Wij raden aan om vanaf 2025 in de administratie onderscheid te maken om in de komende jaren de besteding te kunnen volgen, om tijdig dreigende overschrijding van maxima te signaleren en om jaarlijks goed verantwoording af te kunnen leggen.	Intern is deze regeling onder de aandacht. Er is een plan gemaakt samen met de projectleider om deze regeling administratief beter in kaart te brengen.
---	--	---

Tot slot

Wij vertrouwen erop u met deze brief inzicht te hebben gegeven hoe wij met de opmerkingen van de accountant zullen omgaan. Via de auditopvolgingslijst informeren wij u over de follow-up.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

pl.

provinciesecretaris

H.J. Schartman

voorzitter

 J. Olthof

1 bijlage(n)

- Concept Verslag van bevindingen 2024 Publiek Belang Accountants
d.d. 15 mei 2025